2026/2196

2026 9 29

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2026/2196

2026 m. rugsėjo 28 d.

dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Žaliojo Kyšulio ginkluotosioms pajėgoms remti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 28 straipsnio 1 dalį ir 41 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

(1) Tarybos sprendimu (BUSP) 2021/509 ([1]) nustatyta Europos taikos priemonė (ETP), pagal kurią valstybės narės finansuoja Sąjungos veiksmus pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką, kad būtų išsaugota taika, užkirstas kelias konfliktams ir stiprinamas tarptautinis saugumas vadovaujantis Sutarties 21 straipsnio 2 dalies c punktu. Visų pirma, remiantis Sprendimo (BUSP) 2021/509 1 straipsnio 2 dalimi, ETP turi būti naudojama paramos priemonių, pavyzdžiui, veiksmų trečiųjų valstybių ir regioninių bei tarptautinių organizacijų pajėgumams, susijusiems su kariniais ir gynybos reikalais, stiprinti, finansavimui;

(2) Vakarų Afrikoje aplinkybės jūrų srityje ir toliau yra sudėtingos: piratavimas, ginkluoti plėšimai jūroje, jūrininkų grobimas, neteisėta, nedeklaruojama ir nereglamentuojama (NNN) žvejyba, narkotikų ir ginklų kontrabanda ir neteisėta prekyba jais, taip pat tarptautinis organizuotas nusikalstamumas kelia didelę vis augančią grėsmę laivybos saugumui – tai kenkia laivybos laisvei, kyla pavojus pagrindiniams prekybos maršrutams, viso regiono tvariam vystymuisi ir gyventojų ekonominiam pragyvenimui ir dėl to blogėja aplinkos būklė ir nyksta biologinė įvairovė;

(3) dėl savo didelės išskirtinės ekonominės zonos ir geostrateginės padėties Atlanto vandenyno kryžkelėje, jungiančioje Afriką su Europa ir Šiaurės bei Pietų Amerika, Žaliasis Kyšulys tebėra ypač pažeidžiamas įvairių grėsmių, įskaitant piratavimą jūroje, terorizmą, prekybą narkotikais, prekybą žmonėmis, kibernetinius nusikaltimus ir NNN žvejybą. Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų stiprinimas yra svarbus elementas siekiant įgalinti ir remti jūrų saugumo pastangas Žaliajame Kyšulyje ir Atlanto bei Gvinėjos įlankos regionuose;

(4) 2025 m. sausio 31 d. Briuselyje įvykusiame tryliktajame ministrų susitikime, surengtame įgyvendinant Europos Sąjungos ir Žaliojo Kyšulio specialiąją partnerystę, abi partnerės dar kartą patvirtino savo įsipareigojimą stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą pagal saugumo ir stabilumo ramstį, siekiant apibrėžti stipresnę saugumo koncepciją, laikantis Sąjungos integruoto požiūrio;

(5) 2025 m. liepos 8 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2025/1340 ([2]);

(6) 2025 m. gruodžio 17 d. buvo sudaryta ETP paramos priemonių administratoriaus ir įgyvendinančio subjekto – Portugalijos nacionalinės gynybos ministerijos – sutartis; ji finansuojama pagal Tarybos sprendimą (BUSP) 2025/1340. Siekiant užtikrinti ETP paramos tęstinumą 2026 m. ir išvengti galimų veiklos spragų, tam tikrų išlaidų tinkamumo finansuoti laikotarpis turėtų prasidėti 2025 m. gruodžio 17 d.;

([1]) 2021 m. kovo 22 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/509, kuriuo nustatoma Europos taikos priemonė ir panaikinamas Sprendimas (BUSP) 2015/528 (OL L 102, 2021 3 24, p. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

([2]) 2025 m. liepos 8 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2025/1340 dėl paramos priemonės pagal Europos taikos priemonę Žaliojo Kyšulio ginkluotosioms pajėgoms remti (OL L, 2025/1340, 2025 7 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1340/oj).

(7) 2026 m. balandžio 1 d. Sąjungos vyriausioji įgaliotinė užsienio reikalams ir saugumo politikai gavo Žaliojo Kyšulio prašymą, kuriame Sąjungos prašoma padėti Žaliojo Kyšulio ginkluotosioms pajėgoms apsirūpinti pagrindine infrastruktūra, įranga ir paslaugomis, kad būtų sustiprinti jų pakrančių apsaugos pajėgų pajėgumai;

(8) paramos priemonės turi būti įgyvendinamos atsižvelgiant į Sprendime (BUSP) 2021/509 išdėstytus principus bei reikalavimus, visų pirma laikantis Tarybos bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ([3]) ir vadovaujantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklėmis;

(9) Taryba dar kartą patvirtina esanti pasiryžusi saugoti, propaguoti ir užtikrinti žmogaus teises, pagrindines laisves bei demokratinius principus ir stiprinti teisinę valstybę bei gerą valdymą laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos ir tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nustatymas, tikslai, taikymo sritis ir trukmė

1. Nustatoma pagal Europos taikos priemonę (toliau – ETP) finansuotina paramos priemonė (toliau – paramos priemonė), pagal kurią teikiamos paramos gavėjas yra Žaliasis Kyšulys (toliau – paramos gavėjas).

2. Paramos priemonės tikslai yra:

a) toliau stiprinti Sąjungos ir paramos gavėjo bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje;

b) prisidėti stiprinant bendrus Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų saugumo ir gynybos pajėgumus, kad būtų apsaugotas paramos gavėjo suverenitetas jūroje ir padidintas regioninis jūrų saugumas, taip geriau apsaugant jūrų laivus ir išteklius, pakrančių gyventojus ir jų pragyvenimo šaltinius;

c) stiprinti paramos gavėjo potencialą, susijusį su jo dalyvavimu Sąjungos bendros saugumo ir gynybos politikos operacijose, ir jo indėlį į bendrus veiksmus Jaundės architektūros kontekste.

3. Siekiant 2 dalyje nustatytų tikslų, paramos priemonės lėšomis finansuojama mirtinai jėgai naudoti neskirta šių rūšių įranga, šių rūšių infrastruktūra ir paslaugos:

a) įranga, skirta vandenyno patruliniam laivui, kuris turi būti įsigytas pagal ETP kontekste finansuojamą 2025 m. paramos priemonę;

b) Žaliojo Kyšulio pakrančių apsaugos pajėgoms skirta oro bazė Salo saloje ir susijusi įranga;

c) Žaliojo Kyšulio pakrančių apsaugos pajėgoms skirta remonto dirbtuvių infrastruktūra ir Žaliojo Kyšulio karinio jūrų laivyno specialiosioms pajėgoms skirta bazinė stovykla Mindele (Šventojo Vincento sala) ir susijusi įranga;

d) mokymo kursai tokiose svarbiose srityse kaip techninė priežiūra, logistika ir ryšiai;

e) Žaliojo Kyšulio pakrančių apsaugos pajėgoms skirta operatyvinė įranga, įskaitant intervencinę, asmeninę įrangą ir ryšių priemones;

([3]) 2008 m. gruodžio 8 d. Tarybos bendroji pozicija 2008/944/BUSP, nustatanti bendrąsias taisykles, reglamentuojančias karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę (OL L 335, 2008 12 13, p. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

f) Žaliojo Kyšulio Nacionaliniam jūrų operacijų centrui (COSMAR) skirtos ryšio oras-žemė-jūra sistemos ir įranga;

g) Žaliojo Kyšulio pakrančių apsaugos pajėgoms skirtas orlaivis.

Pagal paramos priemonę taip pat finansuojami susiję reikmenys ir paslaugos, įskaitant, jei reikia, techninį mokymą.

4. Paramos priemonės taikymo trukmė yra 48 mėnesiai nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

2 straipsnis

Finansinės nuostatos

1. Finansinė orientacinė suma, skirta su paramos priemone susijusioms išlaidoms padengti, yra 60 000 000 EUR.

2. Visos išlaidos tvarkomos vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509 ir laikantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklių.

3. Su 1 straipsnio 3 dalies a ir d punktais susijusios išlaidos laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2025 m. gruodžio 17 d.

3 straipsnis

Susitarimai su paramos gavėju

1. Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) sudaro būtinus susitarimus su paramos gavėju, kad užtikrintų, kad paramos gavėjas laikytųsi šiuo sprendimu nustatytų reikalavimų ir sąlygų – tai yra paramos teikimo pagal paramos priemonę sąlyga.

2. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos, įpareigojančios paramos gavėją užtikrinti:

a) kad pagal paramos priemonę remiami Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų daliniai laikytųsi atitinkamos tarptautinės teisės, visų pirma, tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės;

b) tinkamą ir veiksmingą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto naudojimą tais tikslais, kuriais jis buvo suteiktas;

c) pakankamą bet kokio pagal paramos priemonę suteikto turto priežiūrą, siekiant užtikrinti to turto tinkamumą naudoti ir prieinamumą operacijoms per visą jo gyvavimo ciklą;

d) kad joks pagal paramos priemonę suteiktas turtas nebūtų prarastas arba nebūtų perduotas kitiems asmenims ar subjektams nei tuose susitarimuose nurodyti asmenys ar subjektai.

3. Į 1 dalyje nurodytus susitarimus įtraukiamos nuostatos dėl paramos pagal paramos priemonę sustabdymo ir nutraukimo tuo atveju, jei nustatoma, kad paramos gavėjas pažeidė 2 dalyje nustatytas pareigas.

4 straipsnis

Įgyvendinimas

1. Už užtikrinimą, kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas vadovaujantis Sprendimu (BUSP) 2021/509, taip pat kad šis sprendimas būtų įgyvendinamas laikantis pagal ETP finansuojamų pajamų ir išlaidų vykdymo taisyklių ir pagal ETP įgyvendinamoms paramos priemonėms būtinų priemonių ir kontrolės priemonių vertinimo bei nustatymo integruotos metodinės sistemos, yra atsakingas vyriausiasis įgaliotinis.

2. 1 straipsnio 3 dalyje nurodytą veiklą, susijusią su a, d ir g punktais, įgyvendina Portugalijos nacionalinės gynybos ministerija, o veiklą, susijusią su b, c, e ir f punktais , – „Expertise France“.

5 straipsnis

Stebėsena, kontrolė ir vertinimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis stebi, kaip paramos gavėjas vykdo 3 straipsnyje nustatytas pareigas. Vykdant tą stebėseną užtikrinamas informuotumas apie 3 straipsnyje nustatytų pareigų pažeidimų aplinkybes bei riziką ir padedama užkirsti kelią tokiems pažeidimams, įskaitant tarptautinės žmogaus teisių teisės ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos galėtų įvykdyti pagal paramos priemonę remiami Žaliojo Kyšulio ginkluotųjų pajėgų daliniai.

2. Įrangos ir reikmenų kontrolė po išsiuntimo organizuojama taip:

a) pristatymo patvirtinimas: perduodant nuosavybę pajėgos galutinės naudotojos turi pasirašyti ETP pristatymo pažymėjimus;

b) ataskaitų teikimas: paramos gavėjas kasmet pateikia ataskaitą apie veiklą, įvykdytą naudojantis pagal paramos priemonę suteikta įranga, infrastruktūra, reikmenimis ir paslaugomis, ir nurodytų objektų inventorizacijos ataskaitą tol, kol tokių ataskaitų teikimą Politinis ir saugumo komitetas (PSK) laiko esant būtinu;

c) apsilankymai vietoje: paramos gavėjas, gavęs prašymą, turi vyriausiajam įgaliotiniui ir ETP auditoriams suteikti galimybę atlikti patikrinimus vietoje ir ETP auditus.

3. Užbaigus paramos priemonės įgyvendinimą, vyriausiasis įgaliotinis atlieka galutinį vertinimą, kad įvertintų, ar paramos priemone prisidėta prie 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų tikslų pasiekimo.

6 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Įgyvendinimo laikotarpiu vyriausiasis įgaliotinis teikia PSK paramos priemonės įgyvendinimo šešių mėnesių ataskaitas pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 63 straipsnį. Paramos priemonių administratorius reguliariai informuoja Sprendimu (BUSP) 2021/509 įsteigtą Priemonės komitetą apie pajamų ir išlaidų vykdymą pagal to sprendimo 38 straipsnį, be kita ko, teikia informaciją apie susijusius tiekėjus ir subrangovus.

7 straipsnis

Sustabdymas ir nutraukimas

1. Pagal Sprendimo (BUSP) 2021/509 64 straipsnį PSK gali nuspręsti visiškai arba iš dalies sustabdyti paramos priemonės įgyvendinimą.

2. PSK gali rekomenduoti Tarybai nutraukti paramos priemonės taikymą.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Jis taikomas išlaidoms, susijusioms su 1 straipsnio 3 dalies a ir d punktais, nuo 2025 m. gruodžio 17 d.

Priimta Briuselyje 2026 m. rugsėjo 28 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

K. KALLAS